

Пропозиції до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку та популяризації кримськотатарської мови»

Автор пропозиції	Текст проєкту	Запропоновані зміни	Відмітка про врахування	Спосіб врахування
<p>Юксель Гаяна Заїрівна - член Меджлісу кримськотатарського народу, доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського Національного університету імені В.І. Вернадського, доцент, кандидат філологічних наук, докторант Інституту журналістики КНУ імені Т.Г. Шевченко</p>	<p>Перспективним вбачається позиціонування кримськотатарської мови як «української тюркської», що відкриває доступ до культурних надбань і практичних можливостей співпраці з усім спектром тюркомовних країн.</p>	<p>Перспективним вбачається позиціонування кримськотатарської мови як «української тюркської», що відкриває доступ до культурних надбань і практичних можливостей співпраці з усім спектром тюркомовних країн.</p>	<p>Враховано</p>	<p>Проект акта викладено в наступній редакції: «Перспективним є позиціонування кримськотатарської мови в Україні як базової тюркської мови, володіння якою відкриває доступ до культурних надбань і практичних можливостей співпраці з усіма тюркомовними країнами».</p>
<p>Юксель Гаяна Заїрівна - член Меджлісу кримськотатарського народу, доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського Національного університету імені В.І. Вернадського, доцент, кандидат філологічних наук</p>	<p><i>у сфері вдосконалення інфраструктури вивчення і викладання мови</i> ... підтримка академічної науки;</p>	<p><i>у сфері вдосконалення інфраструктури вивчення і викладання мови</i> ... підтримка академічної науки, фінансування науково-дослідницьких програм з розвитку кримськотатарської мови в ВНЗ України;</p>	<p>Враховано</p>	<p>Проект акта викладено в наступній редакції: «Стимулювання фундаментальних та прикладних наукових досліджень щодо розвитку та різних аспектів функціонування кримськотатарської мови, підтримка</p>

наук, докторант Інституту журналістики КНУ імені Т.Г. Шевченко				Відповідних дослідницьких програм у закладах вищої освіти та профільних наукових установах, що перебувають у віддані національних академій наук».
К.е.н. Сергій Рибальченко	До проєкту акта в цілому	За 5 років 10% населення України повинно володіти на базово-розмовному рівні кримськотатарською мовою. Методи реалізації: - згадані в Концепції розробки методичних матеріалів для навчання дорослих та дітей на базі латинської абетки - 1 рік; - імплементація мотивації вивчати кримськотатарську мову широкому загалу школярів, наприклад через додавання коефіцієнту при вступі до ВНЗ для тих хто успішно склав ЗНО з кримськотатарської мови - через 3 роки; - вивчення мови дорослим населенням України на онлайн та вечірніх курсах - через 1 рік, після розробки методичних матеріалів.	Не враховано	Запропоновані пропозиції будуть взяті до уваги під час напрацювання проєкту Стратегії розвитку кримськотатарської мови на 2022 – 2032 роки та плану заходів з її реалізації, які будуть розроблені на виконання Концепції.
Жумаділов Арсен Куатович	<i>Шляхи і способи розв'язання проблем</i> Основними напрямками докладання зусиль вбачаються: - збільшення кількості	Серед заходів у межах визначених напрямів докладання зусиль «Збільшення кількості носіїв мови» передбачити: - підтримку створення телевізійного, радіо та іншого медійного контенту кримськотатарською мовою, в тому числі для різних вікових категорій цільової	Не враховано	Запропоновані пропозиції будуть взяті до уваги під час напрацювання проєкту Стратегії розвитку кримськотатарської

	носіїв мови – забезпечення умов для спілкування мовою усіх поколінь та її безперервної передачі між поколіннями; стале підвищення в кримськотатарському етнічному середовищі частки осіб, які використовують мову в повсякденному спілкуванні;	аудиторії; - забезпечення доступу глядача/слухача до такого контенту через сталу підтримку існуючих та розширення мережі телеканалів та радіостанцій, що мовлять кримськотатарською мовою; - запровадження кримськотатарської мови як додаткової мови діловодства в територіальних органах державної влади України в АР Крим та м. Севастополі (які тимчасово знаходяться на неокупованій території України); - створення окремої бюджетної програми, що фінансується щорічно на рівні, що не може бути меншим від певного мінімального відсотка від загального фонду державного бюджету на поточний рік.		мови на 2022 – 2032 роки та плану заходів з її реалізації, які будуть розроблені на виконання Концепції.
голова ГО «Кримська родина» Куртсеїтова А.А.	До проекту акта в цілому	1. Підготовка та видання посібників з кримськотатарської мови та спеціалізованих робочих зошитів до відповідних посібників для різних вікових груп дітей. 2. Видання дитячих книжок на латиниці для різних вікових груп, перевидання на латиниці дитячої літератури, яка випускається в Криму. 3. Створення на материковій частині України на базі дитячих оздоровчих таборів, оздоровчих санаторіях – спеціальних змін для кримськотатарських дітей. 4. Видання кримськотатарського дитячого журналу – «Арманчик» на латиниці та розповсюдження його на	Не враховано	Запропоновані пропозиції будуть взяті до уваги під час напрацювання проекту Стратегії розвитку кримськотатарської мови на 2022 – 2032 роки та плану заходів з її реалізації, які будуть розроблені на виконання Концепції.

		<p>материковій частині України.</p> <p>5. Розкрити зміст тези в проекті Концепції «забезпечення підтримки і мережування діючих неурядових ініціатив з вивчення кримськотатарської мови» та доповнити її наступним змістом: «забезпечення підтримки і мережування діючих неурядових ініціатив з вивчення кримськотатарської мови, зокрема, здійснення державної підтримки громадських об'єднань, інших організаційно-правових форм самоорганізації суспільства».</p> <p>6. Доповнити тезу «розширення присутності кримськотатарської мови на міжнародних технологічних, освітніх і комунікаційних платформах (Google Translate, Duolingo, Вікіпедія)» наступним змістом «розширення присутності кримськотатарської мови на міжнародних технологічних, освітніх і комунікаційних платформах (Google Translate, Duolingo, Вікіпедія), популяризація, заохочування молодого покоління до вивчення мови корінного народу України шляхом належної інформаційної підтримки».</p>		
<p>Редактор українського національного інформгентства Укрінформ Такаші Хірано</p>	<p>- реалізація Концепції з акцентом на створення можливостей для вивчення і спілкування цією мовою незалежно від місця перебування для усіх бажаючих, зокрема завдяки</p>	<p>Створення веб-сайту з метою підтримки вивчення кримськотатарської мови могло б бути корисне, у випадку якщо він матиме допоміжні функції для охочих і викладачів кримськотатарської мови. Наприклад, корисним був би портал-сайт, де користувачі матимуть можливості: - використовувати онлайн-словник(и);</p>	<p>Не враховано</p>	<p>Запропоновані пропозиції будуть взяті до уваги під час напрацювання проекту Стратегії розвитку кримськотатарської мови на 2022 – 2032</p>

	широкому використанню сучасних технологічних рішень і дистанційних форматів.	<ul style="list-style-type: none"> - завантажувати ліцензовані навчальні матеріали (підручники, аудіо- та відео-матеріали тощо); - знаходити онлайн-курси або вчителів кримськотатарської мови для всіх охочих, у тому числі серед представників діаспори та зацікавлених іноземців. - мати доступ до корисної інформації для пошуку можливостей використання знання цієї мови разом з представленням прикладів користувачів; - знаходити перелік корисних ресурсів-сайтів. 		роки та плану заходів з її реалізації, які будуть розроблені на виконання Концепції.
Редактор українського національного інформгентства Укрінформ Такаші Хірано	<p>Основними напрямками докладання зусиль вбачаються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - збільшення кількості носіїв мови – забезпечення умов для спілкування мовою усіх поколінь та її безперервної передачі між поколіннями; стале підвищення в кримськотатарському етнічному середовищі частки осіб, які використовують мову в повсякденному спілкуванні; - забезпечення умов для розширення сфер застосування кримськотатарської мови, заохочення до її 	<p>Для збереження мов, які перебувають під загрозою зникнення є два найважливіші аспекти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) забезпечення передач мов з покоління до покоління; 2) забезпечення процесу навчання з початкового рівня до академічного рівня (C1-2 відповідно до CEFR). Утім в проєкті Концепції вказано лише потребу передачі мов між поколіннями, відсутня пропозиція для забезпечення можливості для охочих досягати академічного рівня володіння кримськотатарською мовою. 	Враховано	Серед основних напрямів розв'язання проблем виділено забезпечення умов для розширення сфер застосування кримськотатарської мови, заохочення громадян незалежно від етнічної належності до її вивчення, створення можливостей для опанування кримськотатарської мови бажаними від початкового до академічного рівня включно.

	вивчення громадян України незалежно від етнічної належності.			
Кадилов Сінавер та Кудусов Ерфан - члени ініціативної групи по реалізації Концепції «9 кроків деокупації Криму»	Базовими підходами до проблематики кримськотатарської мови є такі: - реалізація Концепції з акцентом на створення можливостей для вивчення і спілкування цією мовою незалежно від місця перебування для усіх бажаючих, зокрема завдяки широкому використанню сучасних технологічних рішень і дистанційних форматів, що передбачає заходи, спрямовані на територію України, де органи державної влади здійснюють свої повноваження у повному обсязі, на тимчасово окуповані Російською Федерацією території України, а також у форматі двостороннього та багатостороннього співробітництва – у регіонах проживання кримськотатарської діаспори в інших країнах;	Після абзацу перед рядком: Доповнити базові підходи до проблематики кримськотатарської мови наступним абзацом: «Концепція повинна захищати і просувати кримськотатарську мову і надавати її носіям можливість користуватися нею в приватному та суспільному житті».	Враховано частково	Проектом акта передбачено, що комплекс заходів у рамках базових підходів повинен бути спрямований на відповідне законодавче, інституційне, організаційне, фінансове, інформаційне та інше забезпечення функціонування кримськотатарської мови, на розширення сфер її застосування, заохочення до її вивчення, популяризацію серед різних вікових груп. Це, в свою чергу, сприятиме збереженню (захисту) і розвитку (просуванню) кримськотатарської мови.

	<p>- врахування міжнародних зобов'язань України, зокрема положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, інших нормативно-правових актів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Постанови Верховної Ради України від 20 березня 2014 р. № 1140-VII «Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави»;</p> <p>- врахування вектору сталого розвитку відповідно до Указів Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», від 14 вересня 2020 р. № 392 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України», пов'язаних з ними</p>			
--	--	--	--	--

	документів стратегічного планування.			
Кадиров Сінавер та Кудусов Ерфан - члени ініціативної групи по реалізації концепції «9 кроків деокупації Криму»	Основними напрямками докладання зусиль вбачаються: - збільшення кількості носіїв мови – забезпечення умов для спілкування мовою усіх поколінь та її безперервної передачі між поколіннями; стале підвищення в кримськотатарському етнічному середовищі частки осіб, які використовують мову в повсякденному спілкуванні; - забезпечення умов для розширення сфер застосування кримськотатарської мови, заохочення до її вивчення громадян України незалежно від етнічної належності.	Доповнити основні напрямки докладання зусиль наступним абзацом: «При Інституті української мови Національної академії наук України створити відділ збереження і розвитку кримськотатарської мови з відповідними підрозділами: історії кримськотатарської мови; лексикології та лексикографії; соціолінгвістики; стилістики та культури мови; діалектології».	Не враховано	Відповідно до Закону України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу», у віданні Національної академії наук України та національних галузевих академій наук перебувають установи, організації, підприємства згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Національної академії наук України та національних галузевих академій наук.
Кадиров Сінавер та Кудусов Ерфан - члени ініціативної групи по реалізації концепції «9	<i>у напрямку нормативно-правового та інституційного забезпечення,</i>	Розробка відповідних пропозицій до законодавства, щоб повернути історичну топоніміку Криму, яка відповідає історичним, культурним особливостям	Не враховано	Зазначення конкретної мети розроблення відповідних

<p>кроків деокупації Криму»</p>	<p><i>стандартизації і кодифікації</i></p> <p>розробка відповідних пропозицій до законодавства про мови національних менших та корінних народів України;</p>	<p>кримськотатарського народу та його мові;</p>		<p>пропозицій до законодавства про мови національних менших та корінних народів України, сприятиме звуженню кола законодавства, до якого будуть вноситися відповідні зміни.</p>
---------------------------------	--	---	--	---